

Vervolgonderzoek AMK Utrecht

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Hoofdstuk 1	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Centrale onderzoeksvraag	7
1.3 Toetsingskader	7
1.4 Werkwijze	8
1.5 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2	9
2.1. Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller	9
2.2. Planmatig handelen	10
2.3. Transparant handelen	11
2.4. Verantwoordelijkheid veiligheid kind na overdracht	11
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen inspectie	15
Aanbevelingen	15
Bijlage 1: Toetsingskader	17

Samenvatting

In 2004/2005 heeft de Inspectie jeugdzorg landelijk onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het primaire proces van het AMK.

Een aantal provincies heeft de inspectie verzocht om een vervolgonderzoek. Ook de provincie Utrecht heeft hierom verzocht.

De inspectie heeft zich in het vervolgonderzoek gericht op die onderdelen van het functioneren van het AMK waarvan de kwaliteit bij het onderzoek in 2004/2005 onvoldoende bleek te zijn.

De centrale onderzoeksvraag luidt: *Is het functioneren van het AMK zodanig verbeterd dat er zicht is op de veiligheid van het kind?*

De thema's waar het inspectieonderzoek zich op heeft gericht zijn:

- Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken
- Planmatig handelen
- Transparant handelen
- Verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na overdracht door het AMK van een melding van een vermoeden van kindermishandeling

Het onderzoek bij het AMK bestond uit: een vragenlijst, een groepsinterview en een dossiertoets. De inspectie heeft kennis genomen van het convenant samenwerking AMK, BJZ-Toegang en Raad voor de Kinderbescherming.

Oordeel inspectie jeugdzorg

Werkwijze AMK

De inspectie is op grond van haar onderzoek van oordeel dat het AMK voldoende zicht heeft op de veiligheid van het kind:

- er zijn criteria aan de hand waarvan een inschatting wordt gemaakt van de ernst van de melding van een vermoeden van kindermishandeling.
- er zijn criteria voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken.
- er vindt regelmatig intercollegiaal overleg plaats.
- er wordt planmatig gewerkt.

Het onderzoek is in de praktijk regelmatig uitgebreider dan in het plan van aanpak staat vermeld.

De reden waarom hiertoe besloten is ontbreekt vaak. Het AMK Utrecht had dit zelf ook al geconstateerd en heeft reeds stappen ondernomen om tot verbetering te komen.

Na overdracht door het AMK

De inspectie is van oordeel dat de afspraken over de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na overdracht van het AMK naar de Raad, tekortschieten. In het convenant samenwerking AMK, BJZ-Toegang en de Raad voor de Kinderbescherming is onvoldoende expliciet vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het zicht op de veiligheid van het kind. In de praktijk zorgt het AMK er per casus voor dat er iemand is die zicht houdt op de veiligheid van het kind. Omdat verantwoordelijkheden niet structureel duidelijk gedefinieerd zijn, kan het gebeuren dat geen enkele instantie daadwerkelijk verantwoordelijk is of zich verantwoordelijk voelt en dus niet handelt. De inspectie ziet hierin een risico voor de veiligheid van het kind.

Het AMK heeft zelf reeds het initiatief heeft genomen om het planmatig werken te verbeteren, door het invoeren van het hypothese gericht werken. De inspectie heeft het vertrouwen dat zowel de plannen van aanpak als de transparantie van het handelen hierdoor zullen verbeteren. Ook worden de afspraken over de onderscheiden verantwoordelijkheden in het convenant samenwerking AMK, BJZ-Toegang en Raad voor de Kinderbescherming op dit moment aangescherpt.

De inspectie doet daarom geen aanbevelingen.

Hoofdstuk 1

1.1 Aanleiding

Eind 2004, begin 2005 heeft de Inspectie jeugdzorg landelijk onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het primair proces van de AMK's. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een rapport per AMK met bevindingen en aanbevelingen. Ook is er een landelijk rapport: "Bellen met het AMK en dan?" uitgebracht waarin aanbevelingen zijn opgenomen. De provincies hebben met de Bureaus Jeugdzorg, waarvan de AMK's deel uitmaken, verbeterafspraken gemaakt. Vier provincies (Noord-Holland, Limburg, Flevoland, Utrecht) hebben de Inspectie jeugdzorg verzocht vervolgonderzoek te doen bij het AMK in hun provincie. Zij willen weten of de kwaliteit van hun AMK inmiddels is verbeterd. De provincie Zeeland had ten tijde van het landelijk onderzoek geen eigen AMK maar inmiddels wel. Zeeland wil weten hoe de kwaliteit van dit nieuwe AMK is. De inspectie heeft deze vijf toezichtverzoeken gehonoreerd.

1.2 Centrale onderzoeksvraag

De inspectie richt zich in het vervolgonderzoek op die onderdelen van het functioneren van het AMK waarvan de kwaliteit bij het onderzoek van 2004/2005 onvoldoende bleek te zijn.

Op grond hiervan heeft de inspectie de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Is het functioneren van het AMK zodanig verbeterd dat er zicht is op de veiligheid van het kind?

De inspectie wil weten of de AMK's de voorgenomen verbeteringen hebben doorgevoerd.

Daartoe richt het inspectieonderzoek zich op onderstaande thema's:

- Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken
- Planmatig handelen
- Transparant handelen
- Verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na overdracht door het AMK van een melding van een vermoeden van kindermishandeling

1.3 Toetsingskader

De inspectie heeft voor het landelijk toezicht naar het primair proces bij het AMK in 2004 een toetsingskader opgesteld, waarin de verwachtingen van de inspectie zijn neergelegd. Onderdelen van dit toetsingskader zijn leidend in het vervolgonderzoek op het landelijk onderzoek.

Het toetsingskader is aangepast aan de inmiddels in werking getreden Wet op de jeugdzorg, maar is qua inhoud niet veranderd. Zie bijlage 1.

1.4 Werkwijze

De inspectie is nagegaan welke afspraken schriftelijk zijn vastgelegd in het regionale samenwerkingsprotocol van elk Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming omtrent de verantwoordelijkheidsverdeling tussen beide m.b.t. het zicht op de veiligheid van het kind.

Het onderzoek bij het AMK bestaat uit: een vragenlijst, een groepsinterview en een dossiertoets. Eerst hebben drie uitvoerend medewerkers, een vertrouwensarts en een leidinggevende van het AMK ieder afzonderlijk een korte vragenlijst ingevuld met vragen gericht op de vier thema's. Daarna heeft de inspectie in een groepsinterview met dezelfde uitvoerend medewerkers en leidinggevende gesproken om na te gaan hoe de praktijk is met betrekking tot de thema's en om zicht te krijgen of hetgeen in beleid is vastgelegd ook als zodanig in de praktijk werkt. Vervolgens heeft de inspectie vijftien dossiers geanalyseerd. De inspectie heeft voor de dossiertoets gekozen voor die zaken die geëindigd zijn met een overdracht naar BJZ of de Raad voor de Kinderbescherming. De inspectie heeft vijf dossiers bekeken waarin de zaak intern binnen BJZ is overgedragen, vijf dossiers waarin sprake is van een doorgeleiding aan de Raad en vijf dossiers met een melding aan de Raad. Het onderzoek is afgesloten met een kort gesprek met de regiomanager en de leidinggevende, waarin de eerste indrukken van het onderzoek zijn besproken.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport geeft de resultaten weer van het onderzoek dat de Inspectie jeugdzorg bij het AMK Utrecht heeft uitgevoerd.

Hoofdstuk 2 gaat in op de vier thema's waarop het inspectieonderzoek is gericht. Per thema is beschreven, wat de verwachtingen van de inspectie hierover zijn en in hoeverre het AMK aan deze verwachtingen heeft voldaan.

In hoofdstuk 3 geeft de inspectie via een eindoordeel antwoord op de centrale onderzoeksvraag.

Hoofdstuk 2

Dit hoofdstuk geeft de onderzoeksbevindingen van de inspectie weer. Per thema geeft de inspectie aan wat haar verwachting is, wat haar conclusie is en de bevindingen waarop zij deze baseert.

2.1. Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller

Verwachting

Om professionele inschattingen te kunnen maken hebben medewerkers eenduidige criteria nodig. Bij het AMK moeten bij het eerste contact met de beller twee belangrijke inschattingen worden gemaakt.

1. Inschatting van de ernst van de kindermishandeling.

De inspectie verwacht dat het AMK eenduidige criteria heeft om de ernst van de kindermishandeling in te schatten en dat zij deze toepassen.

2. Inschatting van de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken.

De inspectie verwacht dat het AMK eenduidige criteria heeft om de mogelijkheden van de beller in te schatten om de kindermishandeling zelf aan te pakken en dat zij deze toepassen.

Conclusie

De inspectie concludeert dat het AMK Utrecht werkt met eenduidige criteria, zowel voor de inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de veiligheid van het kind, als voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller.

Bovendien leidt regelmatig intercollegiaal overleg en het feit dat een beperkt aantal medewerkers de telefonische meldingen behandelt tot grotere eenduidigheid in het werk.

Bevindingen

Alle ondervraagde medewerkers zijn op de hoogte van de criteria waarmee wordt gewerkt. Ieder verklaart voor de inschatting van de ernst van de mishandeling te werken met CARE, daarnaast zijn ook Orba, Meldenswaard en Willems 'gradaties van kindermishandeling' genoemd. De inschattingslijst van CARE is in de dossiers aangetroffen en de elementen van deze lijst komen een aantal malen zichtbaar als items in het onderzoek terug.

Voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller heeft het AMK een lijst met criteria. De medewerkers vermelden allen deze lijst te kennen en te gebruiken.

De medewerkers geven aan dat buiten het verplichte overleg met de vertrouwensarts (bij melding en onderzoek) binnen het AMK Utrecht ook altijd overleg is met de vertrouwensarts bij consultaanvragen betreffende ernstige kindermishandeling en seksueel misbruik.

Ook delen de medewerkers mee dat er sinds 1 januari 2006 een meldingsdienst is ingesteld, waardoor de telefonische afhandeling van de binnenkomende melding en het onderzoek gescheiden zijn. Sindsdien heeft een kleinere gespecialiseerde groep medewerkers als voornaamste taak de bellers te woord te staan en de eerste inschattingen te maken. Andere medewerkers voeren het onderzoek uit. Dit heeft de eenduidigheid en de kwaliteit volgens de medewerkers verbeterd.

2.2. Planmatig handelen

Verwachtingen

De inspectie verwacht dat de AMK- dossiers een plan van aanpak bevatten dat het onderzoeksproces structureert. De inspectie verwacht dat in de dossiers zichtbaar is dat het plan van aanpak wordt uitgevoerd.

Conclusie

De AMK- dossiers bevatten een summier plan van aanpak. Het onderzoek bleek vrijwel steeds veel uitgebreider dan wat in het plan van aanpak werd genoemd. Het onderzoeksproces werd dus slechts deels gestructureerd door een zichtbaar plan.

Bevindingen

De medewerkers verklaren dat een aantal onderwerpen bij ieder plan van aanpak aan de orde komt, maar dat er verder per zaak maatwerk wordt geleverd. De plannen zijn ook in de dossiers aangetroffen. De plannen van aanpak zijn het resultaat van het intercollegiaal overleg (tussen de medewerker en de vertrouwensarts) over een nieuwe melding. De meeste aangetroffen plannen van aanpak waren zeer summier. Wat daarin stond werd uitgevoerd, maar daarnaast werd beduidend meer actie ondernomen dan in het plan opgenomen was. In de dossiers zijn geen afwegingen aangetroffen op grond waarvan besloten werd tot vervolgstappen. Een vast item in het registratiesysteem is "het vervolgplan van aanpak", dit was meestal niet ingevuld.

In één dossier werd een ander type plan aangetroffen. Hierbij werd aangegeven van welke hypothese het AMK op voorhand uitging en welke stappen genomen moesten worden om deze te toetsen. Eventuele vervolgstappen werden summier aangegeven en in een later stadium van het onderzoek verder uitgewerkt.

In het eindgesprek met de leidinggevende en de regiomanager gaven deze aan dat in 2007 het hypothese gericht werken zal worden ingevoerd. Op basis hiervan zullen plannen van aanpak gemaakt worden gemaakt die het onderzoek beter structureren.

2.3. Transparant handelen

Verwachtingen

De inspectie verwacht dat zichtbaar is in de dossiers wie van het AMK handelt/beslist, wat er is gedaan/besloten en de afwegingen waarom er zo is gehandeld/besloten.

Conclusie

Wie handelt of beslist en waaruit die handeling of beslissing bestaat, blijkt duidelijk uit de dossiers. In dat opzicht zijn de dossiers transparant. Afwegingen waarom worden niet steeds aangetroffen. Dit geldt vooral voor afwegingen om het onderzoek uit te breiden, zonder dat het plan van aanpak wordt aangepast.

Bevindingen

De elektronische dossiers zijn zodanig gestructureerd dat zij leiden tot een goed overzicht. In één oogopslag is duidelijk welke uitvoerend medewerker de handeling heeft verricht. Wat er is gedaan of besloten is ook steeds vermeld. In de dossiers wordt echter veelal meer onderzoek gedaan dan in het plan van aanpak staat aangegeven. Afwegingen op grond waarvan wordt besloten meer onderzoek te doen en waarom er voor de betreffende informanten wordt gekozen zijn niet zichtbaar in de dossiers.

2.4. Verantwoordelijkheid veiligheid kind na overdracht

Verwachting

Het is belangrijk dat na afsluiting van een zaak, waarin het AMK van mening is dat het om kindermishandeling gaat, de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind goed geregeld is. Het AMK heeft met drie verschillende overdrachtssituaties te maken.

- De interne overdracht van het AMK naar Bureau Jeugdzorg (na onderzoek van het AMK)
- De doorgeleiding van het AMK naar de Raad voor de Kinderbescherming (zonder eigen onderzoek van het AMK)
- De melding van het AMK bij de Raad voor de Kinderbescherming (na eigen onderzoek van het AMK)

De inspectie verwacht dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na afsluiting van de casus door het AMK, zowel op papier als in de praktijk voldoende is geregeld.

Conclusie

Bij de interne overdracht naar Bureau Jeugdzorg is de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind goed geregeld, deze gaat over naar een medewerker van BJZ/afdeling jeugdhulpverlening (JHV).

Bij de doorgeleiding naar de Raad alsook bij de verwijzing naar de Raad is dit nog onvoldoende structureel geregeld. In de praktijk worden per casus oplossingen gevonden.

Bevindingen

In het convenant samenwerking AMK, BJZ-Toegang en de Raad voor de Kinderbescherming is opgenomen dat het AMK zorgdraagt voor een begeleide overdracht naar BJZ en dat BJZ de zaak met voorrang in behandeling neemt.

Na doorgeleiding of verwijzing naar de Raad voor de Kinderbescherming sluit het AMK de zaak af, zo staat in het samenwerkingsconvenant. Niet vastgelegd is wie vanaf dat moment verantwoordelijk is.

De medewerkers geven allen aan dat ze een risico zien voor de veiligheid van het kind als de Raad de zaak niet direct in onderzoek kan nemen. Omdat er dan niemand is die zicht heeft op de veiligheid van het kind, streeft het AMK er in de praktijk naar om hier per casus in te voorzien.

- Bij de meldingen die direct, zonder onderzoek van het AMK, *doorgeleid* worden naar de Raad voor de Kinderbescherming gaat het meestal om een professionele melder. Aan deze professional vraagt het AMK om nog een tijd contact met het gezin te houden.
- Als het AMK na eigen onderzoek van mening is dat de zaak door de Raad moet worden onderzocht, *verwijst* zij naar de Raad. Als de Raad een wachtlijst heeft, draagt het AMK de zaak over naar BJZ/afdeling jeugdhulpverlening voor het verlenen van hulp gedurende de wachttijd en de looptijd van het Raadsonderzoek.

De directe samenwerking en afstemming met de Raad op casusniveau is volgens alle medewerkers goed. Door de verschillende samenwerkingsprojecten, zoals Beter Beschermd, is er meer zicht gekomen op elkaars verantwoordelijkheden en verloopt de samenwerking soepeler. Ook merken de medewerkers dat de wachttijd voordat een zaak door de Raad in onderzoek genomen kan worden korter is geworden.

De Raad en BJZ werken op dit moment aan een herziening van het convenant samenwerking tussen de Raad en BJZ/AMK. In het concept is duidelijk vastgelegd wie verantwoordelijk is voor de veiligheid van het kind in de verschillende overdrachtssituaties.

De inspectie heeft in het landelijk onderzoek “Zorgen voor het bedreigde kind”¹ reeds geconstateerd dat vrijwel nergens voldoende is vastgelegd wie verantwoordelijk is voor de veiligheid van het kind als het AMK de zaak heeft afgesloten na overdracht aan de Raad en de Raad kampt met een wachtlijst.

---

¹ “Zorgen voor het bedreigde kind”, onderzoek naar de samenwerking tussen de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg, november 2006.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen inspectie

Over de vraag *“Is het functioneren van het AMK zodanig verbeterd dat er zicht is op de veiligheid van het kind?”* oordeelt de inspectie als volgt.

De inspectie is van oordeel dat het AMK in de praktijk voldoende zicht heeft op de veiligheid van het kind. Er wordt aan de hand van vastgestelde criteria een inschatting gemaakt van de ernst van de melding van een vermoeden van kindermishandeling en er is gestructureerd intercollegiaal overleg. Ook voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken wordt gebruik gemaakt van vastgestelde criteria. Er wordt planmatig gewerkt. Het onderzoek is in de praktijk regelmatig uitgebreider dan in het plan van aanpak staat vermeld. De reden waarom hiertoe besloten is ontbreekt vaak. Het AMK Utrecht had dit zelf ook al geconstateerd en heeft reeds stappen ondernomen om tot verbetering te komen. De inspectie heeft er vertrouwen in dat de plannen van aanpak en de transparantie van het handelen hierdoor zullen verbeteren.

De inspectie is van oordeel dat de afspraken over de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na overdracht van het AMK naar de Raad, tekortschieten. Op papier, in het convenant samenwerking AMK, BJZ-Toegang en de Raad voor de Kinderbescherming, is onvoldoende expliciet vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het zicht op de veiligheid van het kind. Dit klemmt temeer wanneer de Raad na overdracht, vanwege een wachtlijst, niet direct met het onderzoek kan starten. In de praktijk zorgt het AMK er per casus voor dat er iemand is die zicht houdt op de veiligheid van het kind. Omdat verantwoordelijkheden niet structureel zijn vastgelegd kan het gebeuren dat geen enkele instantie daadwerkelijk verantwoordelijk is of zich verantwoordelijk voelt. Daardoor bestaat de kans dat er een vacuüm ontstaat met betrekking tot het zicht op de veiligheid van het kind. De inspectie ziet hierin een risico voor de veiligheid van het kind. De inspectie verwacht dat de kans hierop aanzienlijk afneemt als de Raad en BJZ/AMK de afspraken in het convenant samenwerking op dit punt hebben aangescherpt.

Aanbevelingen

Het AMK heeft het initiatief genomen om het plan van aanpak te verbeteren. In 2007 zal het onderzoek gestructureerd worden op basis van een hypothese.

Aan de herziening van het samenwerkingsconvenant wordt door de Raad en BJZ/AMK gewerkt. Daarom doet de inspectie geen aanbevelingen.

De inspectie wil een afschrift ontvangen van het vastgestelde herziene samenwerkingsprotocol tussen Raad en BJZ/AMK.

